

Zorginstituut Nederland

Release iPgb 2.3

Functionele uitwerking

Publicatiedatum: 19 juni 2025

| Van goede zorg verzekerd |

Dit document is opgesteld door Zorginstituut Nederland.

Versies

Versie	Datum	Opmerkingen
1.0	19-06-2025	Versie bij publicatie definitieve specificaties iPgb 2.3

Meer informatie

Hebt u vragen of opmerkingen over dit document of over het berichtenverkeer in het algemeen? Neemt u dan contact op met:

Zorginstituut Nederland

Team Gegevensuitwisseling in de Zorg
(020) 797 89 48
info@istandaarden.nl
www.istandaarden.nl

Bezoekadres

Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen

Postadres

Postbus 320
1110 AH Diemen

Inhoudsopgave

	Inleiding	4
1	Afdwingen dat naast Zorgfunctie 99 er geen andere Zorgfuncties in een bericht aanwezig mogen zijn	5
1.1	Toevoegen regels die het gebruik van zorgfunctie 99 afdwingen	5
1.2	Functionele aanpassing	5
2	Codelijst zorgfuncties in lijn brengen met zorgfuncties die ook daadwerkelijk gebruikt kunnen worden	6
2.1	Nieuw codelijsten toevoegen ter vervanging van de bestaande codelijsten	6
2.2	Functionele aanpassing	6
3	Vertegenwoordiger is hetzij natuurlijk persoon, hetzij organisatie	7
3.1	Toevoegen regel om af te dwingen dat bij een vertegenwoordiger óf bsn óf KvK gevuld mag worden	7
3.2	Functionele aanpassing	7
4	Mogelijk maken om meerdere Correspondentieadressen mee te geven in het TKB	8
4.1	Verwijderen bestaande Technische regel	8
4.2	Functionele aanpassing	8
5	Budgetperiodes binnen één wet mogen elkaar niet overlappen, ook niet wanneer meerdere verstrekkers spelen	9
5.1	Regels toevoegen die afdwingen dat de overlap niet is toegestaan	9
5.2	Functionele aanpassing	9
6	Toevoegen van de nieuwe typen vertegenwoordigers	10
6.1	Opgeschoonde codelijst met alleen nog vertegenwoordiging en gewaarborgde hulp	10
6.2	Functionele aanpassing	10
7	Wegnemen hergebruik retourcodes	11
7.1	Toevoegen nieuwe regels voor aanvullende controles	11
7.2	Functionele aanpassing	12
8	Mogelijk maken om de communicatie voorkeuren van budgethouder en vertegenwoordigers te kunnen beheren	13
8.1	Uitbreiden toekenningsberichten	13
8.2	Functionele aanpassing	13

Inleiding

Dit document geeft een samenvatting van de belangrijkste functionele wijzigingen van iPgb 2.3 ten opzichte van iPgb 2.0. Release 2.3 is aangeduid als *minor release* omdat er geen nieuwe berichten worden toegevoegd of een conversie noodzakelijk is.

De wijzigingen zijn uitgewerkt en afgestemd met de referentiegroep iPgb waarin zorgkantoren, gemeenten, SVB, VWS, softwareleveranciers, ZN en VNG zijn vertegenwoordigd. De inhoud en planning van de release is goedgekeurd door de Stuurgroep iPgb-standaard

Over de documentatie

Dit document heeft als doel om gebruikers van het iPgb-berichtenverkeer te informeren over de functionele wijzigingen in de iPgb release 2.3. Technische wijzigingen zijn in deze functionele uitwerking niet opgenomen.

Naast dit document met de functionele uitwerking is er een gedetailleerd mutatieoverzicht beschikbaar. Hierin zijn alle wijzigingen ten opzichte van iPgb 2.0.2 weergegeven. De specificaties van iPgb 2.3 zijn te vinden in het Informatiemodel iPgb 2.3.

Invoering nieuwe release

De verwachte implementatiedatum voor iPgb 2.3 is 1 april 2026.

De datum van ingebruikname is tevens woensdag 1 april 2026. Voor een soepele migratie publiceert Zorginstituut Nederland aanvullende documentatie op de website istandaarden.nl. De release wordt via een *big bang*-scenario ingevoerd. Dit scenario houdt in dat de invoering van de release geen conversieperiode kent en alle partijen de release gelijktijdig in gebruik nemen.

1 Afdwingen dat naast Zorgfunctie 99 er geen andere Zorgfuncties in een bericht aanwezig mogen zijn

1.1 Toevoegen regels die het gebruik van zorgfunctie 99 afdwingen

Het gebruik van zorgfuncties in iPgb is ten behoeve van het inkaderen en 'voorschrijven' van de soort zorg die een pgb budgethouder mag inkopen. Als een verstrekker wil aangeven welke soort zorg van toepassing is, dan wordt dit aangegeven met één of meerdere specifieke Zorgfuncties. Als een verstrekker geen restricties in de soort zorg wil aangeven bij de toekenning, dan wordt zorgfunctie 99 (Totaal zorgpakket) gebruikt.

In zowel de 501-bericht als ook in het 507-bericht worden één of meerder zorgfuncties opgenomen. Voor beide berichten bestaat er de ongeschreven regel dat óf zorgfunctie 99 óf één of meerdere andere zorgfuncties hierin worden opgenomen.

Er zijn (technische) regels die gebruik van de zorgfuncties in het 501-bericht en 507-bericht afdwingen, maar partijen verwerken het bericht niet als zorgfunctie 99 wordt gebruikt, samen met één of meerdere andere zorgfuncties hoewel hier geen regel over bestaat. Dit zorgt voor onduidelijkheid. Het moet voor iedere ketenpartij duidelijk zijn wanneer een bericht valide is en wanneer een bericht een fout bevat waardoor de inhoud niet verwerkt kan worden. Het informatiemodel en de daarin opgenomen regels en afspraken moet hierin faciliteren. Het is daarom nodig om regels toe te voegen om het juiste gebruik van zorgfunctie 99 af te dwingen.

1.2 Functionele aanpassing

Door regels toe te voegen wordt technisch afgedwongen dat onder één budget exact één functiebudget aanwezig moet zijn als Zorgfunctie is gevuld met code '99' (Totaal zorgpakket). Tevens wordt afgedwongen dat er één of meerdere Functiebudgetten aanwezig mogen zijn zolang deze een Zorgfunctie hebben met een code anders dan '99'.

2 Codelijst zorgfuncties in lijn brengen met zorgfuncties die ook daadwerkelijk gebruikt kunnen worden

2.1 Nieuw codelijsten toevoegen ter vervanging van de bestaande codelijsten

De huidige codelijst (zorgfuncties) is niet te gebruiken voor pgb. De lijst zoals die in de praktijk in de pgb keten in gebruik is, wordt nu dus niet gebruikt.

In zowel de 501-bericht als ook in het 507-bericht worden één of meerder zorgfuncties opgenomen. Voor ieder domein is er vervolgens een eigen codelijst in gebruik. Voor de Wlz (WLZ501 en WLZ507) is dat de WLZ022, voor Wmo (WMO501 en WMO507) is dat de WMO022 en voor Jw (JW501 en JW507) is dat de JW022. De verschillende codelijsten die hier gebruikt worden hebben hun oorsprong in de Wlz. De lijst is namelijk een kopie van de codelijst voor Functie (zorg in natura) van de Wlz.

De codelijsten die nu worden gebruikt in de berichten sluiten niet goed aan bij het pgb-proces. Het is daarom nodig om nieuwe codelijsten toe te voegen.

2.2 Functionele aanpassing

Voor ieder domein binnen de iPgb wordt de bestaande codelijst ondersteund door regels die afdwingen welke codes gebruikt mogen worden.

3 Vertegenwoordiger is hetzij natuurlijk persoon, hetzij organisatie

3.1 Toevoegen regel om af te dwingen dat bij een vertegenwoordiger óf bsn óf KvK gevuld mag worden

In het informatiemodel iPgb 2.0.2 heeft een vertegenwoordiger meerdere identificerende attributen: Bsn, Naam, Geslacht, KvKNummer en Organisatie.

Er zijn echter twee groepjes van attributen; degenen die horen bij een persoon (Bsn, Naam en Geslacht) en degenen die horen bij een organisatie (KvKNummer en Organisatie).

Er wordt nu afgedwongen dat je hetzij de attributen die horen bij een persoon, hetzij de attributen die horen bij een organisatie vult. Deze regel geldt momenteel ook alleen voor de WLZ501. Echter, door wijzigingsverzoek RFC445 worden de attributen Naam en Organisatie verwijderd uit de berichten.

3.2 Functionele aanpassing

Er wordt een nieuwe regel toegevoegd om af te dwingen dat of KvKNummer of Bsn gevuld moet zijn. De regel wordt dan gekoppeld aan de WLZ501, WMO501 én JW501.

4 Mogelijk maken om meerdere Correspondentieadressen mee te geven in het TKB

4.1 Verwijderen bestaande Technische regel

Alle correspondentie over een budget wordt momenteel naar één adres gestuurd: het adres in het BRP / KvK-Handelsregister hetzij een afwijkend correspondentieadres. Het is wenselijk om dit afwijkend correspondentieadres te kunnen differentiëren naar specifieke budgethouder / vertegenwoordiger.

In de 501-berichten is een technische beperking aanwezig waardoor aan een 'relatie' exact één 'Contact' met daarin een adres op kan worden genomen. Het is niet mogelijk om meerdere adressen toe te voegen terwijl die behoefte er wel is.

Door de huidige technische beperking kan een Gemeente of een Zorgkantoor niet meerdere correspondentieadressen opnemen in het bericht. Het is daarom nodig om de bestaande regel te verwijderen.

4.2 Functionele aanpassing

De bestaande technische regel TR516 wordt verwijderd. Hierdoor kan de gemeente of zorgkantoor meerdere correspondentieadressen opnemen in het TKB.

5 Budgetperiodes binnen één wet mogen elkaar niet overlappen, ook niet wanneer meerdere verstrekkers spelen

5.1 Regels toevoegen die afdwingen dat de overlap niet is toegestaan

Het PGB Portaal staat het niet toe dat budgetperiodes elkaar overlappen, ongeacht of deze door dezelfde of meerdere verstrekkers zijn toegekend.

Op dit moment is er geen mogelijkheid om, via het iPgb berichtenverkeer, te laten weten dat een toekenningsbericht is afgekeurd, omdat de budgethouder gedurende (een deel van) de periode uit dit toekenningsbericht, al een budget heeft. Hetzij van dezelfde verstrekker, onder dezelfde wet, hetzij van dezelfde verstrekker onder een andere wet, hetzij van een andere verstrekker. Hierdoor wordt dit toekenningsbericht niet beantwoord met een retourbericht, en moet de verstrekker in het PGB Portaal op zoek naar de oorzaak van deze uitval.

De verstrekker heeft geen mogelijkheid om via het berichtenverkeer gericht actie te ondernemen op afkeur om deze reden.

Dit betekent dat:

- potentieel een budgethouder langer dan gewenst moet wachten op een persoonsgebonden budget of
- een andere verstrekker heeft ten onrechte nog een persoonsgebonden budget lopen voor deze budgethouder, waar de laatste verstrekker feitelijk nu het budget wil afgeven.
- of de laatste verstrekker denkt een persoonsgebonden budget te moeten verstrekken, terwijl dit dus niet kan omdat bijv. vanuit langdurige zorg ook reeds een persoonsgebonden budget is toegekend.

Daardoor is het nodig om een nieuwe regel toe te voegen.

5.2 Functionele aanpassing

Er worden nieuwe bericht overstijgende regels toegevoegd om te controleren dat de geldigheidsduur van een budget niet overlapt met de geldigheidsduur van een reeds verwerkt budget van dezelfde budgethouder.

6 Toevoegen van de nieuwe typen vertegenwoordigers

6.1 Opgeschoonde codelijst met alleen nog vertegenwoordiging en gewaarborgde hulp

Voor WLZ geldt dat een contactpersoon niet mag muteren in het PGB Portaal. Maar omdat het nu wel mogelijk is om een relatie aan te leveren met de rol contactpersoon, kan dit onbedoeld toch voorkomen. Dit is ongewenst.

Het toekenningsbericht kent naast de Client (Budgethouder) ook een of meer Relaties. Bij een Relatie dient te worden aangegeven welke rol de Relatie vervult ten opzichte van de Client. De rollen bewindvoerder, curator, gemachtigde vertegenwoordiger, mentor, ouder, voogd, contactpersoon en gewaarborgde hulp zijn geldige keuzes.

Daarnaast is voor de huidige rollen aangeduid of de rol zorginhoudelijk- en/of financieel verantwoordelijk is. Deze aanduiding wordt echter niet gebruikt wat zorgt voor dubbelingen in de codelijst en zorgt voor onduidelijkheid. Daarom is het nodig om middels regels de mogelijke rollen te beperken. Elke Relatie die door de verstrekker aan het PGB Portaal wordt verzonden, wordt in het PGB Portaal vastgelegd met mutatierechten.

6.2 Functionele aanpassing

Er worden nieuwe Constraints toegevoegd om af te dwingen welke soorten contactpersoon zijn toegestaan in de WLZ501, JW501 en WMO501.

Ook zijn de nieuwe soorten relaties zoals hierboven genoemd toegevoegd aan de codelijst.

7 Wegnemen hergebruik retourcodes

7.1 Toevoegen nieuwe regels voor aanvullende controles

In de PGB keten worden bepaalde retourcodes uit de iPgb standaard, door het PGB Portaal teruggezonden met een andere betekenis dan waarvoor die eigenlijk bedoeld is; het zgn. hergebruik van de retourcodes.

Dit is ongewenst, enerzijds omdat dit feitelijk betekent dat er regels in de iPgb standaard ontbreken voor de situaties waarvoor het hergebruik nu plaatsvindt.

Anderzijds, omdat het voor softwareleveranciers lastig is om, bij het ontvangen van zo'n hergebruikte retourcode, geautomatiseerd passende acties te kunnen nemen; je weet immers niet welke situatie nu wordt bedoeld.

In het Informatiemodel iPgb zijn verschillende regels opgenomen die beschrijven welke afspraken de ketenpartijen hebben gemaakt om de onderlinge gegevensuitwisseling goed te kunnen uitvoeren. De regels zijn onderverdeeld in een aantal soorten:

Soort regel	Toelichting	Wordt gebruikt voor validatie en afkeur bericht?
Uitgangspunt	Een uitgangspunt is een vaststaand gegeven waar de iStandaard op steunt.	Nee
Operationele regel of Bedrijfsregel	Een Operationele- ofwel Bedrijfsregel is een regel die in algemene zin beschrijft wat de afspraken zijn in de keten, hoe er gehandeld dient te worden en op welke wijze informatie geïnterpreteerd moet worden.	Nee
Technische regel	Een technische regel is een vertaling van een bedrijfsregel in termen van een bepaalde berichtklasse en een element dat daarmee technisch te valideren is.	Ja
Conditie	Een conditie is een technisch te controleren voorwaarde waaronder een (bericht)element gevuld moet of mag worden	Ja
Constraint	Een constraint is een beperking van de toegestane waarden van een (bericht)element.	Ja

Voor alle regels die kunnen worden toegepast om een bericht te valideren is de beschrijving hoe dit moet gebeuren in het Informatiemodel opgenomen. Tevens is voor iedere regel een unieke retourcode vastgelegd. Hierdoor kan de ontvanger van het retourbericht altijd zien welke regel(-s) door een heenbericht zijn overtreden.

In de keten worden retourberichten verzonden waarin retourcodes worden misbruikt om extra controles uit te kunnen voeren op de berichten. De gebruikte retourcode hoort niet bij de betreffende extra controle, waardoor deze retourcode in dit retourbericht een andere betekenis heeft dan beschreven in het informatiemodel.

Doordat retourcodes worden gebruikt om een overtreding te melden op een andere regel dan de regel waarvoor de retourcode van toepassing is, veroorzaakt dit onduidelijkheid bij de ontvanger

van het retourbericht. Het is immers niet duidelijk waarom het bericht wordt afgekeurd. Het is daarom noodzakelijk om nieuwe regels toe te voegen zodat voor iedere afkeurrede een eigen regel beschikbaar is.

7.2 Functionele aanpassing

De volgende regels worden toegevoegd:

Meer dan 5 vertegenwoordigers in toekenningsbericht

Om af te dwingen dat maximaal 5 vertegenwoordigers in het TKB aanwezig mogen zijn wordt een nieuwe Technische regel toegevoegd.

Toekenningsbericht bevat FunctieBudget waarvan de periode over een jaargrens heen gaat

Om af te dwingen dat een FunctieBudget geen periode mag hebben die over een jaargrens heengaat wordt een nieuwe Technische regel toegevoegd.

Vertegenwoordiger jonger dan 18 jaar in Toekenningsbericht

Er wordt een nieuwe Technische regel toegevoegd om af te dwingen dat een vertegenwoordiger 18 jaar of ouder moet zijn.

Ophalen van gegevens uit het KvK-register is niet gelukt

Er wordt een nieuwe Technische regel toegevoegd om af te dwingen dat het KvKnummer moet kunnen worden gevonden in het KvK-register

8 Mogelijk maken om de communicatie voorkeuren van budgethouder en vertegenwoordigers te kunnen beheren

8.1 Uitbreiden toekenningsberichten

Hoe vanuit het PGB portaal met de budgethouder of de vertegenwoordigers wordt gecommuniceerd wordt deels bepaald op basis van de aangeleverde informatie (correspondentieadres) in het toekenningsbericht maar ook door de e-mailinstellingen in het profiel van de budgethouder en vertegenwoordigers. In het PGB Portaal wordt het profiel beheerd door de budgethouder en de vertegenwoordigers.

Via de huidige toekenningsberichten stuurt de verstrekker een budgethouder met 0 of 1 correspondentieadres en 0, 1 of meerdere relaties (vertegenwoordigers) met elk 0 of 1 correspondentieadres. In een toekenningsbericht kan momenteel maximaal 1 correspondentieadres worden opgenomen.

Door wijzigingsverzoek RFC-2446 wordt deze beperking verwijderd waardoor er voor iedere vertegenwoordiger en voor de budgethouder een correspondentieadres *kan* worden opgenomen.

Vanuit het PGB Portaal wordt met de budgethouder en/of vertegenwoordigers gecommuniceerd. Dit gebeurt op basis van de aangeleverde informatie in de toekenningsberichten.

De verstrekkers zijn verantwoordelijk voor het bepalen naar wie de correspondentie vanuit het PGB Portaal verzonden wordt en naar welk adres. Tevens zijn de verstrekkers verantwoordelijk voor het correct en actueel houden van deze gegevens. Het PGB Portaal bepaalt momenteel naar wie correspondentie verzonden wordt en of dit per brief of per email gebeurt.

De manier waarop het Portaal bepaalt naar wie gecommuniceerd wordt is momenteel niet bekend bij de verstrekkers. Dit gebeurt op basis van business rules, gebaseerd op verschillende scenario's. Hierdoor is het noodzakelijk om het toekenningsbericht uit te breiden zodat bij de budgethouder en de vertegenwoordigers kan worden aangegeven of correspondentie moet worden verzonden.

8.2 Functionele aanpassing

Om als verstrekker aan te kunnen geven of de budgethouder en/of de vertegenwoordigers correspondentie moeten ontvangen wordt het TKB uitgebreid. Er wordt een veld toegevoegd waarmee de vertrekker voor iedere budgethouder en vertegenwoordiger expliciet kan aangeven of deze correspondentie moet ontvangen. Tevens wordt afgewongen dat voor iedere budgethouder en vertegenwoordiger altijd de contactgegevens (berichtklasse Contact) moet zijn gevuld.